

Γράφει ο **Νίκος Καπιτσίνης**

Η κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή του Ηνωμένου Βασιλείου (ΗΒ) καταγράφει σημαντικές αλλαγές τα τελευταία έτη. Στον απόηχο της παγκόσμιας καπιταλιστικής κρίσης, μετά τις εκλογές του 2015 σημειώθηκαν το **δημοψήφισμα του 2016**, η ενεργοποίηση του **άρθρου 50** για την **έξοδο από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ)** τον Μάρτιο του 2017 και η προκήρυξη πρόωρων βουλευτικών εκλογών για τις 8 Ιουνίου. Επομένως, οι Βρετανοί πολίτες θα κληθούν να εκλέξουν τη νέα κυβέρνηση που θα οδηγήσει το ΗΒ στις διαπραγματεύσεις για την έξοδο από την ΕΕ και θα διαχειριστεί τις προσπάθειες για τη συνολική αντιμετώπιση της κρίσης.

Ο λόγος για τις εκλογές

Είναι η πρώτη φορά από το 1974 που προκαλούνται πρόωρες εκλογές στο ΗΒ. Ο λόγος για τον οποίον προκηρύχθηκαν είναι για την κατά την πρωθυπουργό **Τερέζα Μέι** *‘εκλογή μιας ισχυρής εντολής για τις διαπραγματεύσεις του Μπρέξιτ’*. Ωστόσο, όλοι οι πολιτικοί αντίπαλοι της Μέι της επιτίθενται θυμίζοντας τις υποσχέσεις της για την πραγματοποίηση εκλογών το 2020, και μετά την έξοδο του ΗΒ από την ΕΕ την άνοιξη του 2019. Αναζητώντας τους βαθύτερους λόγους για τις εκλογές αυτές, η Μέι, που ατυχώς κάποιος παρομοίασαν με την **Μάργκαρετ Θάτσερ**, πιάστηκε και πάλι στον ύπνο λογαριάζοντας χωρίς τον ξενοδόχο που λέγεται Βρετανικό Δίκαιο. Υπολόγιζε πως η όλη διαδικασία του Μπρέξιτ δεν θα περνούσε επ’ ουδενί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και των Λόρδων και θα αποφαιζόταν εξ ολοκλήρου από την κυβέρνηση των Τόρις, που είχε απόλυτη πλειοψηφία 4 βουλευτών.

Όταν όμως το Δεκέμβρη το Βρετανικό Δικαστήριο διέταξε πως τα δύο σώματα της Βουλής θα έχουν λόγο και θα επικυρώσουν ή θα αποδοκιμάσουν την κατάληξη των διαπραγματεύσεων, τα πρώτα σύννεφα μαζεύτηκαν πάνω από την κυβέρνηση των Συντηρητικών. Η κατάσταση δυσκόλεψε πολύ περισσότερο, όταν κυρίως η Βουλή των Λόρδων, οι οποίοι δεν εκλέγονται απευθείας από το λαό και άρα δε λογοδοτούν, έβαλε

διάφορα εμπόδια στη Λευκή Βίβλο της κυβέρνησης για την ενεργοποίηση του περιβόητου άρθρου 50 της ΕΕ που θα ξεκινούσε τις διαπραγματεύσεις για την αποδέσμευση του ΗΒ από την ΕΕ.

Οι αντιρρήσεις των Λόρδων ήταν κυρίαρχα σχετικές με την προστασία και την εξασφάλιση των μεταναστών από την ΕΕ στο ΗΒ, πριν την ενεργοποίηση του άρθρου 50.

Συμπερασματικά, η Μέι κάλεσε τις εκλογές, στη βάση του μομέντουμ που έδειχναν να έχουν οι Συντηρητικοί με τις δημοσκοπήσεις να τους δίνουν πάνω από **45%** στις αρχές του Μαΐου, ώστε να αποκτήσει ευρύτατη πλειοψηφία, πολύ μεγαλύτερη από αυτή των 4 αντιπροσώπων, και να μπορέσει να διαχειριστεί με μεγαλύτερη άνεση κι ευελιξία την όποια εξέλιξη και κατάληξη των διαπραγματεύσεων του Μπρέξιτ. Σε αυτή τη γραμμή, στις πρώτες της προεκλογικές δηλώσεις κάλεσε τον Βρετανικό λαό να της δώσει με την ψήφο τους τη δυνατότητα να εγκαταλείψει άμεσα τις διαπραγματεύσεις.

Κι ενώ πολλοί περίμεναν ότι η **προεκλογική εκστρατεία** θα επικεντρωθεί στο τεράστιο θέμα της **αποδέσμευσης του ΗΒ από την ΕΕ**, όπου οι Τόρις εμφανίζονται πολύ πιο ενωμένοι σε σχέση με τους Εργατικούς, τελικά η πλειοψηφία της πολιτικής κουβέντας εστιάζει **στο κοινωνικό ζήτημα**. Η ουσία της αντιπαράθεσης έχει μεταφερθεί τόσο λόγω της σιγουριάς των Τόρις ότι είναι κυρίαρχοι στο θέμα του Μπρέξιτ, προβάλλοντας τη δυναμική της ηγεσίας της Μέι και της σιγουριάς για τις διαπραγματεύσεις, όσο και του προγράμματος των Εργατικών που ασχολείται κυρίαρχα με το κοινωνικό ζήτημα.

Οι περισσότερες δηλώσεις και υποσχέσεις των Τόρις είναι εξαιρετικά αόριστες με τα πολύ θολά 'Μπρέξιτ σημαίνει Μπρέξιτ' και 'μία κακή συμφωνία είναι χειρότερη από τη μη συμφωνία.' Έτσι, λίγο πριν τις εκλογές τα χαρτιά των κομμάτων για τις διαπραγματεύσεις του Μπρέξιτ δεν έχουν ξεδιπλωθεί και, πιθανότατα, αυτό δεν θα πραγματοποιηθεί στις εναπομείνουσες ημέρες μέχρι την 8η Ιουνίου. Οι πολίτες θα ψηφίσουν στις εκλογές χωρίς να έχουν ξεκάθαρη άποψη για τις κατευθυντήριες των κομμάτων σχετικά με το Μπρέξιτ.

Οι Τόρις και οι πολιτικές τους

Έτσι, οι Τόρις προσπάθησαν να αποσπάσουν ψήφους, ανεπιτυχώς όπως δείχνουν οι δημοσκοπήσεις, με την ανάδειξη του δικού τους προγράμματος επί κοινωνικών ζητημάτων.

Από τη μία, προσπαθώντας να αποσπάσουν ψήφους από τους Εργατικούς προσπάθησαν να αναδείξουν ένα κοινωνικά αρεστό προσωπίο ρίχνοντας πυροτεχνήματα για δήθεν

εναντίωση στην οικονομική ελίτ και για επαναπροσδιορισμό των επιχειρηματικών κανόνων, μέσω πιο αυστηρών κριτηρίων για τις εξαγορές και συγχωνεύσεις επιχειρήσεων. Κι όλα αυτά από το κόμμα των ελίτ, των επιχειρηματιών, του οποίου οι χρηματοδότες είναι οι πιο πλούσιοι στο ΗΒ.

Η Μεί προσπάθησε να περάσει όλες αυτές τις λογικές μέσα από τη δέσμευσή της για μια 'δίκαιη χώρα' και για την θέσπιση ανώτατου ορίου αμοιβής για τους μάνατζερ και διευθύνοντες συμβούλους στους πολυεθνικούς επιχειρηματικούς ομίλους, και αναδεικνύοντας ότι με τη λογική της για τις διαπραγματεύσεις του Μπρέξιτ θέτει ως προτεραιότητα τη μετανάστευση (της οποίας η μείωση θα επηρεάσει αρνητικά τις επιχειρήσεις, κατά τα λεγόμενα τους) εις βάρος των συμφερόντων της επιχειρηματικής τάξης για πρόσβαση στην ενιαία αγορά της ΕΕ. Όπως γράφουν στο μανιφέστο τους, οι Τόρις δεν πιστεύουν στην ανεμπόδιστη ελεύθερη αγορά, σε μία γραπτή παρουσίαση ενός νέου πιθανού ιδιότυπου εθνικιστικού προστατευτισμού αλλά με ειδικές σχέσεις και συμφωνίες με άλλες οικονομίες, και κυρίως τις ΗΠΑ και την Κίνα, προασπίζοντας, κατά λέξη, τα συμφέροντα της χώρας.

Τρανό παράδειγμα ότι η Μεί ήταν από τους πρώτους ηγέτες που συνεχάρη κι επισκέφτηκε τον Τραμπ, ενώ στη βάση της ειδικής σχέσης με τις ΗΠΑ, αρνήθηκε να προσυπογράψει κείμενο για την καταδίκη της αποχώρησης των ΗΠΑ από τη συμφωνία για την κλιματική αλλαγή του Παρισιού. Η Μεί εμφανίζεται ψευδώς με ένα προσωπείο υποσχόμενης πως η ζωή με τους Τόρις θα είναι *'σκληρή αλλά δίκαιη.'*

Η ζωή των κατοίκων στη Βρετανία με τους Συντηρητικούς θα είναι και **σκληρή** αλλά και **άδικη**. Οι **μισθοί** ήδη αυξάνονται με **μικρότερο ρυθμό από ότι ο πληθωρισμός**, οι περικοπές συνεχίζονται σε όλα τα μήκη και τα πλάτη του κοινωνικού κράτους, οι **άστεγοι** αυξάνονται με γοργό ρυθμό, και η Μεί υπόσχεται φυσικά **μείωση της φορολογίας του κεφαλαίου** από **19%** σε **17%** το 2020.

Επιπλέον, βλέποντας τα ποσοστά τους στις δημοσκοπήσεις να είναι υψηλά, στο μανιφέστο τους, πέραν των περικοπών και πολιτικών λιτότητας, με κυρίαρχη την ιδιωτικοποίηση και καταστροφή του δημοσίου συστήματος υγείας (NHS) και τις μεγάλες περικοπές στη χρηματοδότηση της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι Τόρις εξαπέλυσαν επίθεση κόντρα στην ηλικιακή ομάδα που είναι το προπύργιό τους: **την τρίτη ηλικία**. Σύμφωνα με τις αρχικές τους διατυπώσεις, θα υπάρξουν περικοπές στην κοινωνική φροντίδα, με τους ηλικιωμένους να επιβαρύνονται οικονομικά με το μεγαλύτερο τίμημα της περίθαλψής τους. Η λογική της φορολόγησης ανάλογα με την ασθένεια και όχι ανάλογα με

το εισόδημα και τον πλούτο είναι εξαιρετικά αντικοινωνική. Η πολιτική αυτή συμπληρώνει τις υφιστάμενες περικοπές που αποφάσισαν και τις ακόμη μεγαλύτερες που υποσχέθηκαν οι Τόρις στο δημόσιο σύστημα υγείας, περίθαλψης και ασφάλισης.

Οι τελευταίες προβλέψεις όμως δείχνουν μία μεγάλη **μείωση της διαφοράς μεταξύ των Τόρις και των Εργατικών**. Τα ποσοστά τους διαμορφώνονταν στο **45%** και **25%** αντίστοιχα στις αρχές του Μαΐου, ενώ την προηγούμενη βδομάδα η διαφορά φαίνεται να έχει κλείσει σε μονοψήφιο νούμερο, πάντα υπέρ των Τόρις.

Αξίζει να σημειωθεί πως, παρ' όλη τη μείωση της διαφοράς, κάθε πρόβλεψη είναι ιδιαίτερα ριψοκίνδυνη καθώς το εκλογικό σύστημα στο ΗΒ στηρίζεται σε **650 μονοεδρικές** περιφέρειες, με το νικητή της καθεμιάς περιοχής να εκπροσωπεί την περιφέρεια στη Βουλή των Αντιπροσώπων, χωρίς, επομένως, να αποκλείεται το ενδεχόμενο νέων εκλογών. Έτσι, οι Τόρις έκαναν στροφή 180 μοιρών, προσπάθησαν να μπαλώσουν την επίθεση στους ηλικιωμένους, βλάπτοντας έτσι το κύρος της Μέι ως **'μίας δυνατής ηγέτιδας'**, να υποβαθμίσουν το κοινωνικό ζήτημα και πλέον επικεντρώνονται στο θέμα της **ισχυρής ηγεσίας (Μέι)** και της αποτελεσματικότερης διαχείρισης των **διαπραγματεύσεων για το Μπρέξιτ**, ενώ από την Πέμπτη έχουν ξεκινήσει και πάλι να επικεντρώνονται στα θέματα **μετανάστευσης**.

Σε αυτόν τον τομέα, οι Συντηρητικοί συνεχίζουν να επιλέγουν ως κύριο στόχο των διαπραγματεύσεων του Μπρέξιτ τη μείωση των καθαρών μεταναστευτικών ροών σε μερικές χιλιάδες μέχρι το 2022, από τις περίπου 300.000 το 2016, η οποία εκτός από το δικαίωμα στην ελεύθερη μετακίνηση, ξεπερνώντας τις λογικές της ΕΕ για την υποχρεωτική μετανάστευση των εργαζομένων από την περιφέρεια στον πυρήνα ώστε να εργαστούν με τους χειρότερους όρους, θα έχει τεράστιο αρνητικό αντίκτυπο και στην οικονομία του ΗΒ. Από την άλλη, στέκονται σε μία αόριστη επίκληση μιας ειδικής και στενής σχέσης με την ΕΕ στα θέματα της αγοράς και της οικονομίας, η οποία όμως, όπως έχει ξεκαθαρίσει η Κομισιόν, δεν πρόκειται να ορθοποδήσει όσο το ΗΒ βάζει θέματα περιορισμού της μετακίνησης των εργαζομένων από την ΕΕ στο ΗΒ και αντιστρόφως.

Εργατικοί: με αρχηγό τον Κόρμπιν ρέπουν προς διαφορετική κατεύθυνση αλλά έχουν όρια

Οι Εργατικοί, από την άλλη, στα θέματα των διαπραγματεύσεων του Μπρέξιτ, αποδέχονται το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος, στηρίζουν την παραμονή του ΗΒ στην ενιαία αγορά αλλά αποδέχονται πως με το Μπρέξιτ θα σταματήσει η ελεύθερη μετακίνηση των

εργαζομένων, με παράλληλη όμως εξασφάλιση των δικαιωμάτων των μεταναστών από την ΕΕ στο ΗΒ, σε μία κατεύθυνση που ρέπει προς τη λογική της **‘εθνικής ανάπτυξης.’** Τονίζουν, τέλος, πως θέλουν πάση θυσία μία συμφωνία με την ΕΕ καθώς η μη επίτευξη λύσης είναι το χειρότερο δυνατό σενάριο για το ΗΒ. Συνολικά, εμφανίζονται διχασμένοι σε σχέση με την αναγκαιότητα του Μπρέξιτ, χωρίς ούτε να δηλώνουν ισχυρή δέσμευση για παραμονή στην ΕΕ ούτε να δείχνουν αποφασιστικότητα για να προχωρήσουν με το Μπρέξιτ.

Σε σχέση με τις κοινωνικές και οικονομικές πολιτικές, για τους Εργατικούς πρέπει να σημειωθεί ότι είναι προοδευτικές. Έχουν επικεντρωθεί στο κοινωνικό κράτος, με έμφαση στην υγεία, την εκπαίδευση και τις υποδομές. Συγκεκριμένα, υπόσχονται **επανακρατικοποίηση των σιδηροδρόμων** και του ενεργειακού δικτύου και ανάσχεση της ιδιωτικοποίησης του ταχυδρομείου.

Επιπλέον, στοχεύουν στη βελτίωση του **δημοσίου συστήματος υγείας**, με αύξηση της χρηματοδότησής του, **κατάργηση των διδάκτρων** στα πανεπιστήμια και παροχή δωρεάν γευμάτων σε όλους τους μαθητές. Για τη χρηματοδότηση αυτών των παροχών, παρόλο που δεν δίνουν πολύ πειστικές απαντήσεις, οι Εργατικοί υπόσχονται, πέρα από τη δημιουργία μίας δημόσιας επενδυτικής τράπεζας, την **αύξηση της φορολογίας**: από **40%** σε **45%** για τους πολίτες με πάνω από 80,000 λίρες ετήσιο εισόδημα και **50%** με πάνω από 123,000 λίρες, και 26% από 19% στις επιχειρήσεις. Τέλος, δεσμεύονται για **αύξηση του κατώτατου ωρομισθίου** σε 10 λίρες ανά ώρα μέχρι το 2020 και για την κατάργηση των συμβολαίων μηδενικών ωρών, μία μορφή ελαστικής εργασίας, πολύ κοντινή με τα περίφημα μπλοκάκια στην Ελλάδα.

Στη βάση αυτή, ο Τζέρεμι Κόρμπιν, ο ηγέτης των Εργατικών, έχει αυξήσει τη δημοφιλία του κι έχει περιορίσει τη λογική του ότι δεν μπορεί να πείσει τους πολίτες πέραν από τους παραδοσιακούς ψηφοφόρους των Εργατικών. Κι έτσι έχει καταφέρει να περιορίσει την τεράστια διαφορά μεταξύ του κόμματός του και των Συντηρητικών. Παρ’ όλη την έξοδο του ΗΒ από την ΕΕ, οι πολιτικές αυτές είναι δύσκολο να εφαρμοστούν αλλά και να βελτιώσουν σημαντικά τη ζωή των εργαζομένων καθώς:

- 1)** οι εξαγγελίες αυτές προέρχονται από ένα συστημικό κόμμα που έχει προσφάτως εξυπηρετήσει, και συνεχίζει να εξυπηρετεί μέχρι τώρα, τα συμφέροντα του κεφαλαίου
- 2)** εξαιρετικά σημαντική είναι η αδύναμη παρουσία και ανάπτυξη **κοινωνικών κινήματων**. Τα επιχειρηματικά αρπακτικά, αντιθέτως, αναμένουν στη γωνία

3) οι Εργατικοί έχουν θολή γραμμή για την **ΕΕ**

4) οι Εργατικοί στηρίζουν το **NATO**

5) οι πολιτικές των Εργατικών δεν συγκρούονται με τον πυρήνα των βασικών επιλογών του κεφαλαίου. Για την ανατροπή των συνηθικών διαβίωσης των εργαζομένων θα απαιτούνταν πολιτικές όπως:

- βαριά φορολόγηση του κεφαλαίου (είναι το 19% μόνο)
- γενναία αύξηση των μισθών, οι οποίοι πλέον αυξάνονται λιγότερο από ότι οι τιμές των προϊόντων, μείωση των ωρών εργασίας, μόνιμη και σταθερή δουλειά για όλους, απαγόρευση απολύσεων
- κατάργηση όλων των μορφών ελαστικής εργασίας (η ανεργία μπορεί να είναι μόνο στο 4.8% το 2016 αλλά η μείωση της έχει επέλθει μέσα από μεγάλη εξάπλωση των ελαστικών μορφών εργασίας, 1 στους 4 εργαζόμενους είναι μερικής απασχόλησης)
- ελεύθερη μετακίνηση των εργαζομένων, ανέργων, φοιτητών και συνταξιούχων
- διαγραφή των χρεών των νοικοκυριών (86% του ΑΕΠ και 130% του εισοδήματος των νοικοκυριών), τα οποία είναι πλέον εξαιρετικά δύσκολο να εξυπηρετηθούν
- διαγραφή του δημοσίου χρέους το οποίο υπερδιπλασιάστηκε τα τελευταία χρόνια (από 42% του ΑΕΠ το 2007 σε 90% το 2016), λόγω της διάσωσης του τραπεζικού τομέα, και στο οποίο το όνομα αποφασίζονται μέτρα λιτότητα
- αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των τραπεζών αλλά και διαμόρφωση ειδικών ρυθμίσεων και περιορισμών σε σχέση με τη γιγάντωση του χρηματοπιστωτικού τομέα που κάνει την οικονομία πιο ευάλωτη (είναι γνωστή η συμβολή του City στην οικονομία του ΗΒ αλλά και στο ξέσπασμα, στις συνέπειες και στις πολιτικές αντιμετώπισης της παγκόσμιας καπιταλιστικής κρίσης του 2007)

- μέτρα για τον περιορισμό των περιφερειακών ανισοτήτων, κυρίως μεταξύ Βορρά-Νότου και Λονδίνου-περιφέρειας
- δραστική μείωση των πολεμικών εξοπλισμών (που είναι πάνω από το 2% του ΑΕΠ, ενώ πρόσφατα η κυβέρνηση πέρασε νέο πυρηνικό εξοπλιστικό πρόγραμμα και το ΗΒ είναι ο 2ος προμηθευτής πολεμικών εξοπλισμών παγκοσμίως)

Τα μέτρα αυτά, τα οποία φυσικά δεν υπάρχουν στο μανιφέστο των Εργατικών, γίνονται ακόμη πιο σημαντικά λαμβάνοντας υπ' όψη την καπιταλιστική ανάπτυξη και 'πρωτοπορία' στο ΗΒ το οποίο κατέχει περίοπτη θέση στον παγκόσμιο καταμερισμό εργασίας. Οι διεκδικήσεις αυτές θα έπρεπε να υπάρχουν στο πρόγραμμα μίας ανατρεπτικής και αντικαπιταλιστικής αριστεράς, η οποία όμως στο ΗΒ επί της παρούσης αγνοείται. Αυτό που υπόσχονται οι Εργατικοί είναι η ανακοπή της επίθεσης στο κοινωνικό κράτος και, αντιθέτως, η ισχυροποίησή του, το οποίο είναι μεν θετικό αλλά δεν αρκεί για την ανατροπή των συνθηκών διαβίωσης των εργαζομένων.

Σχετικά με τα λοιπά κόμματα, αξίζει να σημειωθούν τρία πράγματα.

Πρώτον, το **εθνικό κόμμα της Σκωτίας** μετατοπίστηκε εν μέρει καθώς υπόσχεται στο μανιφέστο του δημοψήφισμα για την ανεξαρτησία της Σκωτίας μετά την κατάληξη των διαπραγματεύσεων του Μπρέξιτ και όχι πριν.

Δεύτερον, το ακροδεξιό ρατσιστικό **UKIP** αφού ανέβηκε σε ποσοστά περίπου 20% από το 2010 κι έπειτα, ενισχυόμενο κυρίως από παραδοσιακούς ψηφοφόρους των Τόρις από την εργατική τάξη, απορροφώντας σε λάθος κατεύθυνση όλη την αντίδραση των εργαζομένων κόντρα στην κρίση και κυρίως στην ΕΕ, κι αφού ηγήθηκε μίας από τις εκστρατείες που στήριξαν την έξοδο του ΗΒ από την ΕΕ, κατέρρευσε, με ποσοστά περίπου 5% στις δημοσκοπήσεις. Οι περισσότεροι ψηφοφόροι του επέστρεψαν στους Τόρις, όπως γίνεται σε πολλές χώρες με τα ακροδεξιά εκτρώματα να είναι συγκοινωνούντα δοχεία με τον κύριο πόλο της δεξιάς.

Τέλος, οι φιλελεύθεροι των **Liberal Democrats** προσπαθούν να οριοθετηθούν σαν τους υπερασπιστές της ΕΕ. Υπόσχονται στο μανιφέστο τους ένα δεύτερο δημοψήφισμα για την επικύρωση της κατάληξης των διαπραγματεύσεων για το Μπρέξιτ, με εναλλακτική στο ερώτημα την παραμονή στην ΕΕ, και, συνολικά, υπεραμύνονται μίας πολύ στενής σχέσης με την ΕΕ. Ωστόσο, φαίνεται ότι δεν μπορούν να συσπειρώσουν το μεγάλο μέρος των πολιτών

που ψήφισαν κι επιθυμούν την παραμονή του ΗΒ στην ΕΕ.

Και η αριστερά; Τι γίνεται με την αριστερά;

Πριν από κάθε τέτοια ανάλυση για το ΗΒ θα πρέπει πάντα να τονίζουμε τις ειδικές καταστάσεις στην κοινωνία και τους άρρηκτους δεσμούς του εργατικού κινήματος, κομματιών της εργατικής τάξης και των αριστερών οργανώσεων με το κόμμα των Εργατικών. Στο ΗΒ συνέβη κάτι μοναδικό για τα δεδομένα της Ευρώπης: τα συνδικάτα είναι εκείνα που ίδρυσαν το Εργατικό κόμμα το 1900 και όχι το ανάποδο. Αυτό δείχνει τους τρομερούς δεσμούς των συνδικάτων με το κόμμα. Οι συνδρομές των μελών των σωματείων και των εργατικών συνομοσπονδιών σε πολλές περιπτώσεις πηγαίνουν στο κόμμα, ενώ η στήριξη του στις εκλογές είναι αυτονόητη. Ένα σωματείο για να μη στηρίζει γενικά το Εργατικό κόμμα πρέπει να αποχωρήσει από τις συνομοσπονδίες και να τραβήξει το δικό του δρόμο. Αυτό το έπραξε το σωματείο των εργαζομένων στους σιδηροδρόμους και στη ναυτιλία, το οποίο θεωρείται από τα πλέον ριζοσπαστικά.

Σε αυτή τη βάση, εκτός από εργαζόμενους, φοιτητές και ανέργους, στους Εργατικούς στρέφονται παραδοσιακά και αρκετοί αριστεροί στο ΗΒ. Είτε μεμονωμένα είτε σαν συλλογικότητες. Φαίνεται, επομένως, διαχρονικά, ένας εγκλωβισμός στους Εργατικούς παρ' όλη την λιτότητα και τους πολέμους και την νεοφιλελευθεροποίησή του την δεκαετία του 2000. Αποτέλεσμα αυτού είναι ένα διαιρεμένο Εργατικό κόμμα με αριστερούς (με αρχηγό τον Κόρμπιν) και δεξιούς (τους λεγόμενους **Blairities** από τον πρωθυπουργό Τόνι Μπλερ), σε αντιστοιχία με τους διαιρεμένους Τόρις (που περιέχουν ακροδεξιούς ρατσιστές, εθνικιστές, συντηρητικούς και φιλελεύθερους).

Οι εκλογές του 2017 είναι ακόμη μία περίπτωση που επαληθεύει την παραπάνω πραγματικότητα. Έτσι, το σύνολο της αριστεράς, η οποία θεωρείται ριζοσπαστική για τα δεδομένα του ΗΒ, συμπεριλαμβανομένου του Σοσιαλιστικού Εργατικού Κόμματος, του Counterfire, του Σοσιαλιστικού Κόμματος, του Κομμουνιστικού Κόμματος, του Κομμουνιστικού Κόμματος της Μεγάλης Βρετανίας, της Απελευθέρωσης των Εργατών και της Σοσιαλιστικής Αντίστασης, αμέσως μετά την προκήρυξη των εκλογών συντάχθηκε σθεναρά, ανεμπόδιστα και τις περισσότερες φορές άκριτα με τους Εργατικούς του Κόρμπιν, κάνοντας μέχρι στιγμής μία μεγάλη προεκλογική εκστρατεία ώστε να ανατραπούν οι Συντηρητικοί και να έρθουν στην εξουσία οι Εργατικοί. Πολλές από τις παραπάνω δυνάμεις αποτέλεσαν τον κορμό της αριστερής πλατφόρμας για την έξοδο από την ΕΕ, το περίφημο **LEXIT**, το οποίο δεν λειτούργησε ποτέ μετά το δημοψήφισμα.

Η απόφαση αυτών των αριστερών οργανώσεων χρήζει περαιτέρω ανάλυσης. Χωρίς να θεωρητικοποιούμε την κουβέντα σε σχέση με τη λογική αριστερών συλλογικοτήτων για την αλλαγή των όρων μέσω κυβερνήσεων της αριστεράς κι εκλογικών διαδικασιών, κάποια στοιχεία παρουσιάζουν εξαιρετικό ενδιαφέρον. Πριν την ανάλυση αυτών των στοιχείων, θα πρέπει να είμαστε επιφυλακτικοί σε σχέση με τη γενίκευση και **μεταφορά των συμπερασμάτων** και εμπειριών από το ΗΒ σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες λόγω των μεγάλων πολιτικών και πολιτισμικών διαφορών που παρουσιάζει το ΗΒ, όπως προαναφέρθηκε.

Ουσιαστικά, δεν μάθαμε κάτι νέο. Αν εξαιρεθούν κάποιες εκλογικές μάχες όπως αναφέρεται παρακάτω, υπάρχει ένας τεράστιος εγκλωβισμός των αριστερών και αριστερών οργανώσεων στους Εργατικούς. Ο εγκλωβισμός αυτός μεγάλωσε με την εκλογή του Κόρμπιν στην αρχηγία των Εργατικών το 2015, στη βάση της **ηγεσίας**. Η μετριοπαθής στάση απέναντι στους Εργατικούς πριν τον Κόρμπιν, μετατράπηκε σε μία τεράστια στήριξη μετά την εκλογή του. Τρανό παράδειγμα της κριτικής ενός μορφώματος κυρίως μέσα από την **ηγεσία του** αποτελεί το γεγονός πως πολλές από τις δυνάμεις της αριστεράς καλούν τον κόσμο να είναι πολύ πιο επιφυλακτικός στη Σκωτία καθώς οι Εργατικοί της Σκωτίας έχουν δεξιά ηγεσία.

Από το 2015, οι περισσότερες οργανώσεις έχουν επιδοθεί σε έναν τεράστιο αγώνα να βγει ο Κόρμπιν, με πολλά μέλη των οργανώσεων της αριστεράς **να εγγράφονται στο Εργατικό κόμμα**.

Αποτέλεσμα; Ένα ιδιότυπο όπου υπάρχουν κόμματα μέσα στο κόμμα, αριστεροί που είναι μέλη δύο κομμάτων ταυτόχρονα: του ‘μικρού’ κόμματος τους αλλά και των Εργατικών.

Εμφανίζεται πολλές φορές ένας ιδιότυπος **διαχωρισμός πολιτικού και οικονομικού αγώνα**: οι Εργατικοί στο κεντρικό πολιτικό, και τα μικρά κόμματα στις ‘μικρές’ μάχες. Οι ‘μικρές’ αυτές μάχες δίνονταν από τη ριζοσπαστική αριστερά, με ένα πολύ περιορισμένο πολιτικό περιεχόμενο. Το αντιδεξιό κλίμα έχει αναπτυχθεί σε όλες τις κοινωνικές, μικρές είναι η αλήθεια, αντιστάσεις, όπου οι παρεμβάσεις των ριζοσπαστικών οργανώσεων ήταν μίας λογικής εναντίωσης στους Τόρις και, κυρίαρχα, στη λιτότητα.

Ουσιαστικά, τα εργατικά συνδικάτα και οι αριστερές οργανώσεις έχουν επιδοθεί, τα τελευταία χρόνια, σε έναν αγώνα με κεντρικό στόχο την απομάκρυνση της δεξιάς κυβέρνησης των Τόρις. Χωρίς να βάζουν τακτικά και στρατηγικά στο στόχαστρο τις κεντρικές επιλογές του κεφαλαίου, χωρίς να εναντιώνονται στις επιταγές του, και φυσικά χωρίς να επιτίθενται στην ΕΕ, πίσω από μία λογική ότι θα χαρακτηριστούν ως ρατσιστές

(καθώς η ΕΕ έχει συνεισφέρει στην ελεύθερη μετακίνηση των εργαζομένων). Είναι λοιπόν φυσιολογική αυτή η κατάληξη και οι αποφάσεις εισόδου και, κυρίως, στήριξης στους Εργατικούς.

Υπήρξαν, όμως είναι η αλήθεια, διάφορες εκπλήξεις, ενώ γεννήθηκαν και σημαντικά ερωτήματα.

Έκπληξη σχετικά με την ένταση της στήριξης, που δεν είχε τις περισσότερες φορές **καμία κριτική παρά μόνο στους δεξιούς** των Εργατικών, μόνο μία **μετεκλογική** λογική παρουσίας στο δρόμο ώστε να εξασφαλιστούν αυτά που υπόσχονται οι Εργατικοί. Κάποιοι σε κάποιες αναφορές γράφουν για το πιο ριζοσπαστικό πρόγραμμα ενός σοσιαλδημοκρατικού κόμματος στην Ευρώπη.

Έκπληξη σχετικά με το ότι οι δυνάμεις αυτές αναγνωρίζουν ότι οι Εργατικοί εμπεριέχουν μία δυνατή τάση σοσιαλ-φιλελεύθερων, τους οποίους όμως καλούν τον κόσμο να υπερψηφίσουν στην περιοχή στην οποία κατεβαίνουν ως υποψήφιοι.

Έκπληξη σχετικά με το ότι πολλές από αυτές τις αριστερές δυνάμεις έχουν αφήσει στην άκρη ριζοσπαστικά προτάγματα, έχουν επιδοθεί σε μία αντιδεξιά και αντι-Τόρις λογική και προτάσσουν τον Κόρμπιν και τους Εργατικούς σαν την άμεση λύση για τα προβλήματα της Βρετανικής κοινωνίας. Διαφαίνεται μία λογική πλήρους **αποσύνδεσης της τακτικής με τη στρατηγική**. Η λογική αυτή θα πρέπει να κατανοηθεί στην ευρύτερη τάση για αντιδεξιά μέτωπα στον αγγλοσαξονικό κόσμο, καθώς πέραν τον Κόρμπιν, προηγήθηκε ο **Σάντερς**, φυσικά με άλλες συνθήκες, στις ΗΠΑ.

Ερωτήματα γεννιούνται σε σχέση με το ποιοι είναι οι στόχοι αυτής της απόφασης, ποια τα κοινωνικά αναγκαία αιτήματα αυτής της καμπάνιας αλλά και ποια η κατάληξη πιθανής εκλογής Κόρμπιν στο μέλλον. Μία αναβίωση της σοσιαλδημοκρατίας; Ποιος μπορεί να ξεχάσει το παρελθόν των Εργατικών; Είναι ένα συστημικό κόμμα που εξυπηρέτησε τις ανάγκες του κεφαλαίου, ειδικά τα τελευταία 20 χρόνια. Σίγουρα για να καταλάβει κανείς την αγγλική πολιτική πρέπει να λάβει υπ' όψη πολλά, όπως ήδη γράφτηκε, αλλά δεν χρειαζόταν ένα ανατρεπτικό επαναστατικό μήνυμα σε αυτές τις εκλογές και σε αυτή τη συγκυρία που θα θέτει διεκδικήσεις κοινωνικά αναγκαίες κι όχι καπιταλιστικά εφικτές, που θα διεκδικήσει ένα εργατικό, κοινωνικά δίκαιο και μεταναστευτικά φιλικό Μπρέξιτ;

Και δεν είναι ότι ανάλογες προσπάθειες δεν υπήρχαν στο παρελθόν. Οι μικρές δυνάμεις δεν μπορεί να είναι δικαιολογία. Σε κάποιες από τις εκλογικές αναμετρήσεις, ειδικότερα μετά το

2000, κομμάτια της Βρετανικής ριζοσπαστικής αριστεράς είχαν σχηματίσει, εκλογικά και μόνο είναι η αλήθεια, μέτωπα. Κυρίαρχα, η Συμμαχία Συνδικαλιστών και Σοσιαλιστών είχε κατέβει το 2010 και το 2015 σημειώνοντας σημαντική αύξηση. 12.275 ψήφοι το 2010 αλλά τριπλασιασμός, με 36.327 ψήφους το 2015. Μικρά αλλά σημαντικά βήματα τα οποία αναβαθμίζονται λαμβάνοντας υπ' όψη την κρισιμότητα να ακούγονται οι ριζοσπαστικές φωνές σε μια από τις πιο αναπτυγμένες καπιταλιστικά χώρες. Στην τελευταία της συνεδρίαση, η Συμμαχία Συνδικαλιστών και Σοσιαλιστών αποφάσισε να μην κατέβει στις εκλογές και να στηρίξει όπως αναφέρει **‘μία κυβέρνηση με σοσιαλιστικές πολιτικές υπό την ηγεσία του Κόρμπιν’** (για περισσότερα δείτε [εδώ](#)).

Όλο αυτό δεν είναι μία απ' υψηλού κριτική ή μία κριτική ‘για να γίνεται’, αλλά η έκφραση μίας αγωνίας για το μέλλον της αριστεράς και της κοινωνίας στο ΗΒ και η προσπάθεια για την εμπάθυνση του διαλόγου για την Ευρωπαϊκή ριζοσπαστική κι επαναστατική αριστερά γενικότερα. Κομμάτια της ριζοσπαστικής αριστεράς στην Ευρώπη που κάνανε τέτοιες επιλογές στο παρελθόν, με τη λογική είτε της **παναριστεράς** είτε του **αντιδεξιού αντινεοφιλελεύθερου μετώπου** ενσωματώθηκαν και σίγουρα δεν βοήθησαν στην βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των εργαζομένων. Το παράδειγμα της Ιταλίας και του σχηματισμού της **‘Ένωσης’** στις εκλογές του 2006 για την εναντίωση στην Μπερλουσκονική δεξιά και του μετέπειτα εκλογικού και κοινωνικού καταποντισμού του αριστερού συνασπισμού του Αριστερού Ουράνιου Τόξου δίνει πολλά μηνύματα. Έτσι, το μέλλον της αριστεράς στο ΗΒ περιέχει πολλά ερωτηματικά.

Τα συστημικά κόμματα στο ΗΒ έχουν επιδοθεί σε μία μάχη μεταξύ των ηγετών τους, με τη Μεί μέχρι στιγμής να φαίνεται νικήτρια αλλά να έχει χάσει το μομέντουμ της άνοιξης, προβαίνοντας σε κινήσεις οι οποίες αναδεικνύουν ξεκάθαρα τον ταξικό χαρακτήρα της επίθεσης. Ωστόσο, οι Τόρις φαίνονται στις δημοσκοπήσεις ως μεγάλοι νικητές στα μεγάλα κομμάτια της εργατικής τάξης και τους ηλικιωμένους, με τους Εργατικούς να κερδίζουν τη νεολαία και τα μικροαστικά τμήματα της Βρετανικής κοινωνίας. Πολλά θα κριθούν από τη συμμετοχή στην εκλογική διαδικασία και κυρίως από την ηλικιακή δομή καθώς υπάρχει ένας σημαντικός διαχωρισμός.

Στο δημοψήφισμα της 23ης Ιουνίου 2016, οι παραμελημένοι από την κυβέρνηση και την ΕΕ καταπιεσμένοι εργαζόμενοι εκδηλώθηκαν. Υπερβαίνοντας το δικομματισμό, που φαίνεται να ισχυροποιείται, το στοίχημα τώρα είναι οι καταπιεσμένοι να βγουν στο προσκήνιο και, δυναμώνοντας το εργατικό κίνημα και την κοινωνική πάλη, να εντείνουν τη μάχη για μια καλύτερη ζωή, κυρίαρχα και άμεσα για ένα εργατικό, κοινωνικά δίκαιο και μεταναστευτικά φιλικό Μπρέξιτ.